

मुंबई : एसटी महामंडळ शासनामध्ये विलीन करण्यासाठी गेले काही दिवस संप करणाऱ्या एसटी कर्मचाऱ्यांना परिवहन मंत्री तथा एसटी महामंडळाचे अध्यक्ष ड.अनिल परब यांनी मोठा दिलासा दिला आहे. एसटी कामगारांच्या भावना लक्षात घेऊन त्यांना सरकारी कर्मचाऱ्यांप्रमाणे वेतन देण्याच्या मागणीचा अभ्यास करून शासन सकारात्मक निर्णय घेईल. तसेच विलीनीकरणसंदर्भात नेमण्यात आलेल्या समितीला आपला अहवाल लवकर देण्याबाबत सांगण्यात येईल, असे आश्वासन परब यांनी संपकरी एसटी कामगारांच्या शिष्टमंडळाला सोमवारी दिले.

बातमी व जाहिरातीसाठी संपर्क

9423209823

मुख्यालय : 'शिवगड' २३,
मुख्य रस्ता, मस्जिद चौक, माजलगाव जि.बीड

शिवसेना आणि वैद्यकीय सेवेचे नाते जुनेच

खासदार संजय राऊत यांचे प्रतिपादन; शिवसेना वैद्यकीय मदत कक्षाचा ४था वर्धापनदिन उत्साहात

फास्टट्रॅकन्यूज

शिवशाहीर बाबासाहेब पुरंदरे यांचे निधन

पुणे : शिवशाहीर बाबासाहेब पुरंदरे यांचे सोमवारी पुण्यात निधन झाले. पुणे येथील दीनानाथ मंगेशकर रुग्णालयात बाबासाहेब पुरंदरे यांच्यावर उपचार सुरू होते. मात्र, उपचारादरम्यान त्यांची प्राणज्योत मालवली. ते १०० वर्षांचे होते. बाबासाहेबांच्या निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर शोककळा पसरली आहे. मागील तीन दिवसांपासून बाबासाहेब पुरंदरे यांची प्रकृती खालावली होती. न्यूमोनियाचा संसर्ग झाल्याने त्यांना पुण्यातील दीनानाथ रुग्णालयात दाखल करण्यात आले होते. मात्र, उपचारादरम्यान सोमवारी सकाळी ५ वाजून ७ मिनिटांनी त्यांनी अखेरचा श्वास घेतला. सोमवारी दुपारी पुण्यातील वैकुंठ स्मशानभूमीत त्यांच्या पांथिवावर अंत्यसंस्कार करण्यात आले. बाबासाहेब पुरंदरे यांचा जन्म २९ जुलै १९२२ रोजी झाला. त्यांचे मुळ नाव बळवंत मोरोपंत पुरंदरे होते. मात्र, प्रेमापोटी त्यांना बाबासाहेब असे म्हटले जाऊ लागले. बाबासाहेबांनी शिवचरित्रावर देश-विदेशात सुमारे १२ हजारापेक्षा अधिक व्याख्याने दिली. तर, जवळपास सात दशके त्यांनी इतिहास संशोधनाचे कार्य केले.

विशेष प्रतिनिधी

ठाणे : शिवसेनेने समाजकारणाला सर्वाधिक महत्त्व दिलेले आहे. शिवसेना आणि वैद्यकीय सेवेचे नाते जुनेच आहे, असे प्रतिपादन शिवसेना नेते तथा खासदार संजय राऊत यांनी केले. ते शिवसेना वैद्यकीय मदत कक्षाच्या ४ थ्या वर्धापनदिन दिन सोहळ्यात उद्घाटक म्हणून बोलत होते. आधी आम्ही हाडे मोडत होतो आणि तोडतही होतो, पण आता काम जपून करावे लागते. मात्र, ८० टक्के समाजकारण व २० टक्के राजकारण ही बाळासाहेब ठाकरे यांना अभिप्रेत असलेली शिवसेना अजूनही कायम आहे, म्हणूनच शिवसेना आणि वैद्यकीय सेवा हे सर्वात जुने नाते टिकून आहे, असे प्रतिपादन खासदार संजय राऊत यांनी रविवारी ठाण्यात केले. वंदनीय बाळासाहेब ठाकरे शिवसेना वैद्यकीय मदत कक्ष व डॉ.श्रीकांत शिंदे फाऊंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने चौथा वर्धापन दिन ठाणे येथील

डॉ.काशिनाथ घाणेकर नाट्यगृहात आयोजित करण्यात आला होता. दोन महायुद्ध झाल्यानंतर तिसरे महायुद्ध होईल की नाही, याविषयी चर्चा कायम

राहिली. पण तिसरे महायुद्ध जग लढत राहिले ते या कोरोना व्हायरससोबत. हे युद्ध होते, कारण पहिल्या आणि दुसऱ्या महायुद्धात जेवढी मनुष्य, आर्थिक, व्यतिग्रात,

मंगेश चिवटे यांच्या टीमचे परिश्रम

शिवसेना वैद्यकीय मदत कक्षाचा वर्धापनदिन यशस्वी करण्यासाठी कक्षप्रमुख मंगेश चिवटे यांच्या टीमने विशेष परिश्रम घेतले. या कार्यक्रमात वैद्यकीय सेवेत आणि सामाजिक क्षेत्रात कोरोना काळात कार्य केलेल्या मान्यवरांना कोविड योद्धा म्हणून सन्मानित करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक कक्षप्रमुख मंगेश चिवटे यांनी केले.

मानसिक हानी झाली तितकीच या कोरोना काळात झाली. या युद्धात जे योद्धे लढत राहिले, आपले राज्य, आपली लोक वाचवण्यासाठी त्या योद्धात मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे यांचे नाव अग्रक्रमाने घ्यावे लागले, असे खा. संजय राऊत या वेळी म्हणाले. उद्धव ठाकरे हे कोरोना विरोधातील लढ्याचे महाराष्ट्रातील सेनापती होते. महाराष्ट्राने कोरोना काळात जे काम केले, त्याचे श्रेय त्यांना टोप पाच मुख्यमंत्र्यांच्या यादीत नाव आल्याने मिळाले. पण त्यांच्यासोबत सरकारी यंत्रणेसह विविध सामाजिक संस्थांची

सहभागी झाल्या. यामध्ये शिवसेना वैद्यकीय मदत कक्ष आणि खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे फाऊंडेशनचा मोलाचा वाटा राहिला. या फाऊंडेशनच्या माध्यमातून ग्रामीण भागापर्यंत आरोग्य सुविधा पोहचवण्यात आल्या. अगदी काही दिवसांपूर्वी विविध ठिकाणी वैद्यकीय तपासणी कॅम्प घेऊन योध्य ते औषधोपचार करण्यात आले. यामुळे ग्रामीण भागातील गरजूंना मोठा दिलासा मिळाला. आगामी काळात या फाऊंडेशनच्या माध्यमातून ग्रामीण भागात चांगल्या सुविधा मिळव्यात असे खासदार संजय राऊत म्हणाले.

“Success in your hand !”

२३ वर्ष उज्वल यशाची परंपरा..!

ज्ञानवर्धिनी करिअर अकॅडमी

प्रेरणास्थान

प्रा.पी.वी.सावंत सर
मा.प्राचार्य

मायकर हरीओम
NEET-621
BIO-346 , CHEM-142
PHY-133

प्रा.डॉ.प्रशांत तौर सर
डायरेक्टर, ज्ञानवर्धिनी अकॅडमी
M.Sc., B.Ed., Ph.D.

NEET/JEE, MHT-CET,
11th + 12th BOARD BATCHES
Physics | Chemistry Biology Maths

राठोड भरत NEET-562

स्वप्निल वनवे NEET-515

जावळे प्राची NEET-458

शिंदे पुनम NEET-414

शेख नौसिन NEET-396

नाईक अरहमा NEET-382

रेपे भाग्यश्री NEET-493

टाकणखार प्रशाब्दी NEET-382

सं|पा|द|की|य

देशाच्या उज्वल भविष्यासाठी

कोणत्याही देशाच्या प्रगतीसाठी काही ठोस उपाय करणे गरजेचे असते. त्यात बालकांचा विकास करणे गरजेचे आहे. भारताचे माजी पंतप्रधान पंडित जवाहरलाल नेहरू यांना बालकांविषयी वाटणाऱ्या प्रेमाची आठवण म्हणून १४ नोव्हेंबर हा त्यांचा जन्मदिवस बालदिनाच्या रूपात साजरा केला जातो. देशातील मुलांचे महत्त्व पाहता, देशाच्या उज्वल भविष्यासाठी, त्यांची स्थिती सुधारण्यासाठी, बालदिन साजरा केला जातो. बालमजूर प्रतिबंधक कायदा असूनही आर्थिक परिस्थितीमुळे किंवा अन्य कारणांमुळे बऱ्याच ठिकाणी लहान मुले काम करताना दिसतात. त्यामुळे या मुलांचा शिक्षणाचा प्रश्न, अनेक संस्था कार्यरत असूनही अद्याप सुटलेला नाही. या लहान मुलांची निरागसता जपायला हवी. त्यांच्याजवळ असलेल्या क्षमतेला वाव द्यायला हवा. जसे शक्य होईल, त्याप्रमाणे या बालकांना विकसित होण्याची संधी दिली पाहिजे. बालयुवा दोस्ताना, विकसित व्हा. विकसित होण्यासाठी तुम्ही प्रथम स्वतःचा शोध घ्या. व्यक्तिमत्त्व विकास अर्थात पर्सनॅलिटी डेव्हलपमेंट हा शब्द तुम्ही सर्व क्षेत्रात ऐकला असेल. विकासाच्या १०० पायऱ्या आहेत, त्यातील पहिल्या १५ पायऱ्या या शालेय शिक्षणाशी निगडित आहेत. त्या पायऱ्या महत्त्वाच्या असून प्रत्येकाचे चढायलाच हवे. अभ्यासासोबत असलेल्या सहशालेय कार्यक्रमांतून अनेक क्षेत्रातील दालनांची ओळख होते. त्यामागे विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास हाच उद्देश असतो. शालेय शिक्षणानंतरच्या ३० पायऱ्या तुमच्यात कौशल्य निर्माण झाले आहे का? हे पाहण्यासाठी असतात. कामासाठी, माहितीसाठी किंवा अन्य कारणांसाठी तुम्हाला लोकांशी संपर्क साधता आले पाहिजे. संवाद करता आला पाहिजे, कोणतीही अडचण, संकट आले असता सारासार विचार करून मार्ग काढता येणं, घरातील छोटी-मोठी कामे करणे, कोणतेही काम नेटाने पूर्ण करणे ही झाली कौशल्ये. अशीच अनेक दैनंदिन जीवनाला उपयोगी पडतील, अशी कौशल्ये किंवा स्वनिर्मिती करा आणि विकसित व्हा. अनेक छोटे-छोटे टप्प्यांतून तुम्ही विकसित होत असता. त्याचं उदाहरण म्हणजे, महाविद्यालयातील अंतर्गत वर्गातील क्रिकेट सामन्यात आमच्या वर्गातील संघाला चांगला खेळ करता आला नाही, दुसऱ्या गटातील एकाने अचूक गोलंदाजी करीत आमच्या विकेट्स घेतल्या, म्हणून आम्ही निराश झालो. त्याचा त्यावेळेस रागही आला. काही काळ गेला, तसे दुःख शीतल झाले. काही महिन्यांनंतर जिल्हास्तरीय आंतर महाविद्यालय स्पर्धेत त्याच खेळाडूने अचूक गोलंदाजी करून विजयश्री खेचून आणली. सामना संपल्यावर इतरांप्रमाणे मीही त्याला मिठी मारली. एका निवांत क्षणी मी स्वतःशीच हसलो. माझ्यात बदल झाला होता. माझा वर्गासून आमचे महाविद्यालय म्हणजेच मीपासून आमचे हा विस्तार प्रवास मी अनुभवत होते. त्याहीपुढे, विरुद्ध गटातल्या खेळाडूचे खिलाडूवृत्तीने अभिनंदन करता आले पाहिजे, हे मी शिकलो. मन मोठं केलं. लहान-सहान गोष्टीत अडकून न राहता, सोडून घ्यायला शिकलो. लहान वयात धुल्लक करणांवरून झालेली भांडणे, अशा अनेक चुका आज मी सुधारत आहे. समोरच्याची क्षमता आपल्यापेक्षा जास्त आहे, हे स्वीकारायला शिकलो. मित्रांना, हेच विकसित होणं होय. मी सर्वत्र पाहाते, बालयुवा दोस्त जेथे जेथे जातात तेथे तेथे त्यांचे औत्सुक्य जागे होऊन लर्निंग प्रोसेस चालू होते, नव्हे ते व्हायलाच पाहिजे. सर्व थरांतील प्रत्येक माणसाकडून शिकण्यासारखे खूप आहे. प्रत्येकाकडे कुठले तरी कौशल्य असतेच, त्याचे कौतुक करा. कोणत्याही कारणानिमित्ताने जेव्हा एकत्र येता, तेव्हा साद घ्या, दाद घ्या, मिठी मारा(हा करा), हस्तांदोलन करा, आदराने वागा हे सारे मनापासून अगदी सहजतेने घडायला हवे. अशांमुळे तुम्ही लक्षात राहता. मैत्री होते, लोकसंग्रह वाढतो. हेच विकसित होणं' होय. २०२०चा झी ऑवॉर्ड पाहताना संकर्षण कऱ्हाडे या कलाकाराने, माझ्या या बक्षिसात श्रेयस तळपदेचा भाग आहे. त्यांनीही माझ्यासोबत हे पदक स्वीकारावे, असे बोलून त्यांना व्यासपीठावर बोलावले. नंतरच्या निवेदनात सांगितले, शूटींगच्या पहिल्याच दिवशी त्यांनी मला मिठी मारून आपलेसे केले. नवीन आणि ज्येष्ठ यामधील भिंत तोडली, म्हणून माझा अभिनय नंतर फुलत गेला. ज्येष्ठांनी नेहमीच नवीदिताना हात धावा, ही शिकवण नव्हे, कृती म्हणजेच विकसित होणं होय. विद्यार्थ्यांना, मित्र-परिवारात वावरत असताना, भिन्न संस्कृतीतील, भिन्न आर्थिक परिस्थितीतील सारे तुम्ही एकत्र येता. त्या वयातील औत्सुक्यानुसार, आपल्याकडील वस्तू बघायला देणं, जमेल तेथे सहकार्य करणे ही खरी मैत्री. अनेक नामांकित व्यक्ती बालपणातील सहकार्यांचा किंवा प्राथमिक अवस्थेत धडपडत असताना मित्रांनी केलेल्या मदतीचा आवर्जून उल्लेख करतात. पाहा, क्रिकेटर धोनीवरील चित्रपट एम. एस. धोनी. सग उज्वला एकेमेकांच्या घरी जा. घराला, घरातील सदस्यांना नावे न ठेवता त्या घरातले होऊन राहा. एकोप्याने त्या घरात समरस व्हा. मित्रांच्या घरातील कोणत्याही अडचणीत हे मित्र एकमेकांना उपयोगी पडतात, हे मी सर्वत्र पाहाते. हेच विकसित होणं' होय. आमच्या लहानपणी पेन फ्रेंड याने पत्र-मैत्री होती. दिवाळी आणि मे महिन्याच्या सुट्टीत चार, आठ दिवस एकमेकांच्या घरी राहायला गेल्यावर ओळख व्हायची. करी मनोरंजन जो मुलांचे; जडेल नाते प्रभूशी तयांचे मुले म्हणजे देवाघरची फुले, असे मानणारे, मुलांवर अपराध माया करणारे ते साने गुरुजी. बालदिनाला त्यांची आठवण काढल्याशिवाय लेख पूर्ण होऊच शकत नाही. अध्यापक आणि स्वातंत्र्यसेनानी साने गुरुजींनी तुम्हा मुलांसाठी लिहलेली पुस्तके वाचा आणि विकसित व्हा. आज सर्वत्र वयाच्या चाळीशी, पन्नाशीनंतर शाळेतील आठवणी जगविण्यासाठी एक दिवस भेटीगाडीचा कार्यक्रम आरखतात. ही गोष्ट बालपणाचे महत्त्व अर्थरिखित करते. बालदिनाचा सर्वांत मोठा संदेश म्हणजे बालपण जपा अन् बालपण जपता जपता विकसित व्हा, यासाठी सर्व पातळ्यांवर प्रयत्न होणे गरजेचे आहे.

सजग लोकशाहीसाठी हवी मतदार जागृती

लोकशाही जपायची असेल, तर ती आधी आपल्या जगण्यात रुजवायला हवी. घटनेत उल्लेख केलेल्या स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, न्याय या मूल्यांच्या आधारे ती जगण्यात आणता येईल. त्या आधी तरुण पिढीनं आपलं नाव मतदारासाठी नोंदवायला हवं आणि मतदानही करायला हवं.

लोकशाही व्यवस्थेत सहभागी होण्याचे तीन टप्पे किंवा पायऱ्या आहेत. त्यातले दोन टप्पे मी सांगणार आहे. तिसरा टप्पा न सांगण्याचं कारण हा लेख वाचता वाचता हळूहळू उलगडत जाईल. लोकशाही व्यवस्थेत सहभागी होण्याचा पहिला टप्पा किंवा पहिली पायरी कोणती? याचं थेट आणि एका वाक्यात उत्तर द्यायचं, तर अर्ज क्रमांक सहा भरून मतदार यादीत नाव नोंदवणं हा आहे. वयाची अठरा वर्ष पूर्ण झाली, की प्रत्येक भारतीय नागरिकाला मताधिकार प्राप्त होतो, हे आपण नागरिकशास्त्राच्या पुस्तकात शिकलो आहोत; पण पुस्तकातून शिकलेलं फक्त परीक्षेपुरतं वापरायचं असतं, या संस्कारामुळे अठरा वर्ष झाली तरी आपण मतदार म्हणून नाव नोंदणी करत नाही, असं खेदानं म्हणवणंसं वाटतं. या वयोगटाची आकडेवारीच समोर ठेवायची, तर १८ ते १९ या वयोगटाची लोकसंख्येतली टक्केवारी साडेतीन टक्के आहे आणि मतदार नोंदणीतली टक्केवारी फक्त सव्या टक्क्यांच्या आसपास आहे. २० ते २९ या वयोगटाची लोकसंख्येतली टक्केवारी १८ टक्के आहे; पण मतदार यादीतली टक्केवारी केवळ साडेतेरा टक्के आहे. ही तफावत बरीच बोलकी आहे. तरुणांची लोकसंख्येची टक्केवारी जेव्हा मतदार यादीमध्ये शंभर टक्के प्रतिबिंबित होईल, तेव्हाच आजच्या तरुण पिढीनं लोकशाही व्यवस्थेत सहभागी होण्याची पहिली पायरी पूर्ण केली, असं म्हणता येईल.

आजची पिढी मोठ्या प्रमाणात टेक्नॉलॉजी आहे, तेवढंच किंवा त्याहून अधिक तिनं 'डेजिटली सॅन्ही'ही व्हायला हवं. आता नाव नोंदणीची सुविधा ऑनलाईनही उपलब्ध आहे. एनडीएसपी, व्होटर पोर्टल या संकेतस्थळावर आणि व्होटर हेल्पलाईन या अॅपवरही नाव नोंदणीची सुविधा आहे. ज्यांच्याकडे स्मार्ट फोन किंवा इंटरनेटची सुविधा नाही, अशा तरुण-तरुणींना आपापल्या परिसरातील मतदार नोंदणी कार्यालयात जाऊन अर्ज क्र. सहा भरून नाव नोंदणी करवण्याचा पर्याय आहेच. नाव नोंदणीचा अर्ज भरताना, काही अडचण आली, एखादा मुद्दा समजला नाही, तर 'सीईओ महाराष्ट्र' या यू-ट्यूब चॅनेलला भेट देऊन, अर्ज क्रमांक सहा पाहू शकता. त्यामध्ये अर्ज कसा भरायचा या विषयी तपशीलत माहिती आहे. एक ते ३० नोव्हेंबरपर्यंत केंद्रीय निवडणूक आयोगाचा विशेष संक्षिप्त पुनरीक्षण कार्यक्रम,

म्हणजे मतदार याद्यांचं अद्ययावतीकरण सुरु आहे. त्या अंतर्गत एक जानेवारी २०२२ रोजी १८ वर्ष किंवा अधिक वय असलेल्या नागरिकांना मतदार यादीत नाव नोंदणी करता येणार आहे. नोव्हेंबर महिन्यात १३-१४ आणि २०-२८ या तारखांना मतदार नोंदणीसाठी राज्यभर विशेष शिबिरांचं आयोजन केलं जाणार आहे. १६ नोव्हेंबर रोजी गावागावांतून विशेष ग्रामसभा घेतली जाणार आहे, त्या अंतर्गत मतदार याद्यांचं वाचन केलं जाईल.

हे झालं नाव नोंदणी आणि मतदार याद्यांविषयी. यानंतरचा दुसरा टप्पा आहे, प्रत्यक्ष मतदानाच्या दिवशी मतदान केंद्रावर जाऊन, आपल्याला योग्य वाटणाऱ्या लोकप्रतिनिधीला मत देणं.

आज-काल

श्रीकांत देशपांडे

काही जणांनी वयाची १८ वर्ष पूर्ण होऊनही नाव नोंदणी केलेली नाही, त्याप्रमाणे काही जण नाव नोंदणी करूनही मतदान करीत नाहीत. म्हणून तर आपली संसदेच्या किंवा विधानसभेच्या निवडणुकांमधली मतदानाची टक्केवारी पन्नास-साठ टक्क्यांच्या आसपासच असते. आधीच्या पिढीप्रमाणे तरुणांनी ही चूक करू नये आणि लोकशाही प्रक्रियेत पूर्णपणे सहभागी होण्यासाठी हा दुसरा टप्पा पूर्ण करणं अत्यंत महत्त्वाचं आहे. मतदार म्हणून नाव नोंदणी केली नाही आणि मतदानाच्या दिवशी मत दिलं, की लोकशाही सक्षम होईल का? किंवा नाव नोंदणीचा पहिला टप्पा आणि त्यानंतर थेट मताधिकार बजावणं, अशी हतुमान उडी मारून लोकशाही सुटूच करता

येईल का? तर तसं अजिबातच नाही. यातली तिसरी पायरी कोणती असेल? तर ती लोकशाही आपल्या जगण्यात बिंबवण्याची, रुजवण्याची आहे. घटनेत उल्लेख केलेल्या स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, न्याय या मूल्यांच्या आधारे ती आपल्या जगण्यात आणता येईल. त्याची विशिष्ट अशी एकच एक पद्धत सांगता येणार नाही; कारण आपल्या प्रत्येक जणं वेगळं असतं आणि काम करण्याचं क्षेत्र भिन्न असतं. ते जगत असताना, आपण या घटनात्मक मूल्यांना प्रमाण मानून वागू लागलो, की लोकशाही जगण्यात रूजू लागते.

लोकशाहीचं सक्षमीकरण ही निरंतर चालणारी आपल्याला योग्य वाटणाऱ्या प्रक्रिया आहे आणि ती आपल्या रोजच्या जगण्याशी संबंधित आहे. कशी? भारताचा प्रत्येक नागरिक अनेक नागरी आणि राजकीय प्रश्नांशी सातत्यानं

जोडलेला असतो. पाणी, सार्वजनिक स्वच्छता, खड्डेमुक्त रस्ते, गुणवत्तापूर्ण शिक्षण, चांगली आणि परवडणारी घरं, गर्दीमुक्त प्रवास, प्रसन्न बागा, सुसज्ज आणि प्रसन्न रुग्णालये, पात्रतेनुसार रोजगार अशा अनेक सार्वजनिक सुविधा नागरिकांना दिनासायास मिळणं, हे सक्षम आणि सुदृढ लोकशाहीचं लक्षण आहे. आपल्याला न्याय्य कायदे आणि नियम हवे असतील, तर आपण संसद व विधानमंडळात योग्य प्रतिनिधी निवडून दिले पाहिजेत. त्यासाठी प्रत्येक नागरिकानं मताधिकार बजावला पाहिजे. तो बजावताना पैसे, वैयक्तिक वापराच्या वस्तू, तात्पुरत्या आमिषांना बळी न

विदर्भ समजून घेताना

महाराष्ट्रातील विदर्भ प्रांताला लागलेला मागासलेपणाचा कलंक अद्यापही पुसलेला नाही. काय आहे विदर्भातील परिस्थिती यावर ज्येष्ठ पत्रकार प्रभाकर ढगे यांनी मांडलेला आँखोदेखा वृत्तांत.

एका शिबिराला उपस्थित राहण्याच्या निमित्ताने विदर्भातील गावांनाही भेटी देत अभ्यास दौरा सुरु आहे. विदर्भातील शेतकरी आत्महत्या, शेतीवरील संकट, वेगळ्या विदर्भाची मागणी, विदर्भातील शोषित जनजाती व जमातींचे प्रश्न, महामार्ग आणि समृद्धी महामार्गाने उभे राहिलेले विकासाचे आणि विकासाविन्मुखतेचे नवे ताणेबाणे यासह अनेक गुंतागुंतीचे पदर या निमित्ताने उलगडायला मिळतील, असे वाटते. विदर्भातील एका गावातील युवा शेतकरी सचिन खिड्दारे यांच्या बॅलगाडीतून केलेला एक फेरफटका आजच्या शेती प्रश्नाचे गांभीर्य अधोरेखित करून गेला. महात्मा

विशेष

प्रभाकर ढगे

पुरले यांनी शंभर सव्वाशे वर्षापूर्वी 'शेतकऱ्याच्या असुद्ध' मधून मांडलेली शेतकऱ्यांची समस्या आजच्या राज्यकर्त्यांना का सोडवता आली नाही, हे व असे अनेक प्रश्न अस्वस्थ करणारे आहेत. शेतकऱ्यांचे रुपांतर शेतमजुरात होण्याची प्रक्रिया देशभरात वेगळी सुरु झाली आहे. त्याचे प्रत्यंतर विदर्भातील गावांमध्ये येत आहे. किताबरीत कुटूंबामुळे शेतीचे होत जाणारे तुकडीकरण त्यास जेवढे जबाबदार आहे तेवढेच न परवडणारे शेतीचे अर्थकारणही कारणीभूत आहे. २ ते ५ एकर शेती असलेले १० टक्के शेतकरी अनेक गावात आहेत. अशी शेती धड जगू देता नाही आणि मरू देत नाही. शेतीशी असलेले भावनिक नाते, गावात वाटणारी छोटी सुरक्षितता, पर्यायी रोजगाराची नसलेली शाश्वती या प्रक्रियेत शेतकरी भरडला जातो आहे. या दुष्टचक्रातून सुटण्यासाठी प्रथम कर्ज आणि मग त्याचे चक्रवाढ व्याजाचे सापळे यात तो गुरफटत जातो. नीरव मोदी आणि विजय मल्लया हजारा कोटींची कर्ज बुडवून देशातून सहीसलामत फरार होतात, पण शेतकऱ्याला मात्र अवघ्या दीड आणि दोन लाखाचे कर्ज फेडू न

शकल्याने गळफास घेण्याची पाळी आमची पक्षातील बँक व्यवस्था त्याच्यावर आणते. सगळ्याच शेतकऱ्यांचे समान प्रश्न आहेत असेही नाही. धर्म, जात, जमाती यानुसार या प्रश्नांना फाटे फुटतात. देशात ४५.८ टक्के शेतकरी ओबीसी, १५.९ टक्के अनुसूचित जातीचे तर १४.२ टक्के अनुसूचित जमातीचे शेतकरी आहेत. हे प्रमाण ७६ टक्के होते. सर्वाधिक संख्येने असलेला मराठा शेतकरी सोयरीकीत देशमुख, म्हणायला पाटील

तर आरक्षणासाठी कुणबी बनतो आहे. शिकलेल्या मुली शेतकरी नवरा नाकारत असल्याने नवी पिढी मिळेल त्या नोकरीसाठी शहरं जवळ करीत आहे.

परावलंबी खेडी शहराच्या आश्रयाला जात आहेत. तिथेही झोपडपट्टीच्या रूपाने उपप्रे ठरत आहेत. शेतकऱ्यांचे सध्याचे सरासरी मासिक उत्पन्न दरमहा केवळ दहा हजार रुपये आहे. यातील चार हजार रुपये हे त्यांच्या मजुरीतून येतात. शिपायाला मिळणारे निवृत्तीवेतन देखील त्याच्या दुष्पट असते. ही विषमता संघुष्टत आणायची तर शेती आणि शेतकरी स्वावलंबी व्हावा लागेल. गल्ली ते दिल्ली तेच कोणाला नको असल्यामुळे शेतकरी कुठल्याही पक्षाच्या राजवटीत सुखी नाही. यवतमाळचे प्रा.काशिनाथ लाहोरे यांची भेट सेवानाममध्ये झाली. निवृत्त होऊन घरातली समृद्ध अडगळ होऊन राहण्याऐवजी ते शेतकरी, आदिवासी, अंधाश्रद्धा निर्मूलन या क्षेत्रात काम करतात. वयाच्या ६६ व्या वर्षी देखील विदर्भातील खेडोपाडी भटकतात. विदर्भात शेतकऱ्यांच्या समस्यांचा त्यांचा अभ्यास असल्याने शेतीच्या दूरवस्थेवर ते उपाय देखील सूचवतात. शेतकऱ्यांच्या संघटना आणि राज्यकर्ते यांना प्रश्न सोडविण्यात स्वार्थ्य नसल्यामुळे शेतीचे दुखणे संपत नाही.

सुदाम चव्हाण हे वृत्तपत्र वितरण क्षेत्रातील महत्त्वपूर्ण नाव. वाचन संस्कृतीला बळ देणारा सुदाम चव्हाण नावाचा अवलिया. माणसं जोडणारा अफलातून माणूस आहे. सुदाम चव्हाण यांच्याबद्दल भावना 'वर्तमान'च्या वाचकांसाठी देत आहोत.

माणसं जोडणारा अवलिया

सुदाम चव्हाण हे नाव डोळ्यासमोर आले की लक्ष्मी न्युजपेपर एजन्सीच्या माध्यमातून मागील २६ वर्षांपासून पत्रकारितेच्या क्षेत्रात वृत्तपत्र घरोघरी पोहचवणारा कष्टालू वितरक दिसतो. बीड शहरात २५ वर्षापूर्वी लक्ष्मी न्युज पेपर एजन्सीच्या माध्यमातून सुरु केलेली वृत्तपत्र वितरणाची त्यांची ही सायकल वाचकांच्या भक्कम साथीवर आजही निरंतर सुरु आहे. उन्ह, वारा, पाऊस असो की थंडी पेपर वितरण कधी थांबत नाही कधी रुकत नाही ते पुढे चालतच राहते. बीडमध्ये वितरकाचे काम करणारे सुदाम चव्हाण यांनी मागील २६ वर्षात आपल्या व्यवसायात त्याच्या बरोबर पेपर वाटप आलेली अनेक मुले घडवली. त्यांच्या चुका आपल्या पदरत घेऊन त्यांना चांगल्या वार्डेट गोष्टीची जाणीव करून दिल्याने आज ही मुले उभी होऊ शकली आहेत. अशी मुले आज नौकरी व्यवसायात काम करत आहेत. सुदाम चव्हाण हे जरी वृत्तपत्र वितरक असले तरी त्यांचा दुसरा चांगला गुण म्हणजे माणसं जोडणारे हे यंत्र आहे. प्रत्येकाच्या सुख दुःखात सहभागी होणारा हा माणूस प्रत्येकाला जवळचा वाटतो. कुटूंबवत्सल असलेले सुदाम चव्हाण यांनी खडतर परिस्थितीवर मात करत त्यांच्या दोन्ही मुलांना उच्च शिक्षण दिले. त्यामुळे आज दोन्ही मुली डॉक्टर होऊ शकल्या असून सुदाम चव्हाण उच्च शिक्षण घेत आहे. वृत्तपत्र वितरणाबरोबरच सुभाषरोडवरील पशुवैद्यकीय दवाखान्याजवळील एका टपरीत काही वर्षापूर्वी त्यांचे छोटेसे बुक स्टॉल त्यांनी सुरु केले होते. बीड शहरातील नागरिकांना वाचनाची आवड निर्माण व्हावी म्हणून त्यांची ही धडपड सुरु असते. या

बुकस्टॉलमध्ये अनेक नोंदण देणारे पुस्तक मिळत असतं. आजही सकाळच्या वेळी याच जागेवर पेपरचा स्टॉल कायम दिसतो. कोरोनाच्या संकटात सुदाम चव्हाण यांच्यासह त्यांच्या मुलांनी घरोघर पेपर पोहचवण्यासाठी काम केले आहे. घर बसल्या वाचकांना जगाच्या घडामोडीची माहिती मिळाली. त्यामुळे त्यांचे काम कोरोना योद्ध्यांसारखेच आहे. मागील २५ वर्षात बीडमध्ये वाचन चळवळ समृद्ध करण्यासाठी या वितरकाचा मोठा वाटा आहे. २००६ मध्ये जेंव्हा मी द.लोकसत्ताच्या लोकप्रभा या साप्ताहिकाचा प्रतिनिधी होतो तेव्हा माझी बीडची स्टोरी लोकप्रभात प्रकाशित व्हायची प्रकाशीत स्टोरी पाहण्यासाठी मी सुदाम चव्हाण यांच्या बुक स्टॉलवर जात असे. मग चव्हाण यांच्याकडून चहाचा पाहणवारा होत असे. सुदाम चव्हाण यांनी केवळ वृत्तपत्र व्यवसायावर आपली मुले शिकवून मोठी केली असून हा खुप मोठा आदर्श समोर इतरांसमोर ठेवला आहे.

व्यक्तिविशेष

दिनेश लिंबेकर

'दीपपर्व २०२१' विशेषांकाचा सर्वत्र बोलबाला

माजलगाव : वर्तमान माध्यम समुहाच्या 'दीपपर्व २०२१' विशेषांकाचे सर्वव्यापी, सर्वदूर स्वागत झाले आहे. समाजकारण, राजकारण, उद्योग, आरोग्य, सहकार, पत्रकारिता आणि शैक्षणिक क्षेत्रातील मान्यवरांनी 'दीपपर्व'च्या मांडणी आणि दर्जाचे कौतुक केले आहे. कर्तृत्ववान व्यक्तींचा 'दीपपर्व'ने आढावा घेतला. हा उपक्रम वाखाणण्याजोगा आणि कौतुकास्पद असल्याच्या प्रतिक्रिया 'वर्तमान'च्या वाचकांनी नोंदविल्या आहेत. 'दीपपर्व २०२१' दिवाळी अंक औरंगाबाद येथील प्रसिद्ध उद्योगपती सचिन मुळे, बीडचे आमदार संदीप क्षीरसागर, लोकनेते सुंदरराव सोळंके सहकारी साखर कारखान्याचे अध्यक्ष धैर्यशील सोळंके, बीड जिल्हा परिषदेचे सभापती जयसिंह सोळंके, माजलगाव कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे सभापती संभाजी शेजुळ, माजलगाव पंचायत समितीचे सभापती भागवतराव खुळे,

राजलक्ष्मी टी सेंटरचे संचालक नवनाथ धुमाळ, ज्ञानवर्धिनी करिअर अॅकॅडमीचे संचालक प्रा.डॉ.प्रशांत तौर, महाराष्ट्र नागरी पतसंस्थेचे अध्यक्ष रामेश्वर टिळे, माजलगाव नगरपालिकेचे नगरसेवक अॅड.तौफिक पटेल, राजर्षी शाहू महाराज अर्बन मल्टीस्टेटचे अध्यक्ष रमेश ढगे, माजलगाव बाजार समितीचे सचिव हरिभाऊ सवणे, डक बाल रूग्णालयाचे संचालक डॉ.सचिन डक, माजलगाव राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे तालुकाध्यक्ष रमेश सोळंके, जय महेश व्हेईकल मल्टीस्टेटचे सीईओ कैलास सारडा, रघुप्रयाग अर्बनचे संचालक सागर खुर्पे, श्री सिद्धराज अर्बनचे अध्यक्ष अशोक सोळंके, भारतीय माहेश्वरी भूषणचे संपादक रामानंद लड्डा, गुरूकृपा महाविद्यालयाचे अध्यक्ष डॉ.यशवंत राजेभोसले, ह.भ.प.आदिनाथ महाराज फपाळ, संघमित्रा अर्बनचे अध्यक्ष सुभाष घनघाव आदी मान्यवरांना भेट दिला आहे.

